



**תוכנית אב למשק המיס
עקרונות מדיניות
(טיוטא לדיון)**

**ועדת היגוי
נובמבר 2008**

עקרונות מדיניות במשק המים

מטרות המסמך :

1. ניסוח והצגת עקרונות המדיניות
2. ניתוח חלופות לעקרונות מדיניות
3. המלצות וגיבוש מדיניות בסוגיות השונות
4. בסיס לגיבוש פרק המדיניות בתוכנית האב
5. בסיס לקביעת סדר עדיפויות לטיפול/ דיון

מטרות יעדים ומדדים

'מטרת העל' של משק המים:

**ניהול משק המים ביעילות, באיכות, כמות וזמינות העונה על הדרישות
במסגרת מדיניות פיתוח וניהול בר קיימא**

ניהול ע'פ יעדים ומדדים:

**השגת יעדים כמותיים ואיכותיים במימד הזמן, במכלול תחומי פעילות
שבאחריות ובסמכות הרשות הממשלתית למים וביוב**

עקרונות מדיניות

□ פיתוח בר – קיימא

□ יעדים חיצוניים

- שימור החקלאות
- שימור הטבע והנוף
- נושאים גיאופוליטיים
- תמיכה/ עידוד תעשיית המים
- הוגנות (שיקולים חברתיים)

עקרונות מדיניות - המשך

□ רגולציה

- ניהול פסיבי \ אקטיבי
- ניהול משק מים עצמאי
- שילוב מגזר פרטי במשק המים
- מדיניות תעריפים
- ניהול הביקוש / ההיצע

□ מבנה משק המים

□ זמינות ואמינות

אופן ניסוח עקרונות המדיניות

- **חלופות לעקרונות מדיניות:** קיצונית אפשרית, עסקים כרגיל, קיצונית אפשרית אחרת, פשרה אפשרית
- הגדרות, יתרונות, חסרונות
- **סיכוי לאימוץ:** הערכת יכולת המערכת לאימוץ מדיניות.
- נמוך (סיכוי נמוך) – בינוני (לא ניתן להערכה) – גבוה (יאומץ)
- **סיכון במימוש:** הערכה לסיכון הכרוך במימוש מדיניות.
נמוך (לא צפויות בעיות) - בינוני (מעט סיכונים) - גבוה (סיכונים רבים)
- **המלצות:** חלופה מומלצת.



ניסוח וניתוח עקרונות המדיניות

:

פיתוח בר – קיימא

הגדרה : כל פיתוח וניצול משאבים מותנה בהבטחת קיימות המשאב, החברה והסביבה לטובת הדורות הבאים.

- **חלופה 1: 'מדיניות משמרת' - בכל מקום שישנו ספק סביר לנזק או חוסר איזון לא תבוצע מדיניות של פתוח \ ניצול המשאבים.**

יתרונות: מתן עדיפות עליונה לקיימות המשאבים. אבטחת צרכים סביבתיים, התחשבות בשיקולים ארוכי טווח המחייבים את ההווה.

חסרונות: העצמת מחסורים ונזקים, לחצים ציבוריים ופוליטיים.

סיכוי נמוך. סיכון גבוה. פגיעה בתפקוד משק המים.

פיתוח בר – קיימא - המשך

- **חלופה 2: 'עסקים כרגיל' - במידה ויוכח נזק מיידי מביצוע הפעולה תימנע הפעולה.**

יתרונות: יציבות נמשכת במדיניות. מזעור נזקים. פיתוח מוגבר של פתרונות ארוכי טווח.

חסרונות: השגה חלקית של יעד שימור המשאבים.

סיכוי גבוה. סיכון בינוני. קושי בכימות הנזק. סכנה בגרימת נזק בלתי הפיך.

פיתוח בר – קיימא - המשך

- חלופה 3: 'פיתוח ע"פ צרכי ההווה' - פיתוח המביא בחשבון את היתרונות הטכנולוגיים העתידיים ומעדיף במודע את אספקת צרכי ההווה .

יתרונות: מתן עדיפות ליעדים שעוסקים בצרכי השעה. עלויות נמוכות יותר לטווח הקצר.

חסרונות: ויתור על שימור המשאבים. עלויות גבוהות לטווח הארוך כתלות בהתפתחות טכנולוגית.
סיכוי בינוני. סיכון בינוני.

המלצה: לאמץ חלופה 2 'עסקים כרגיל' במצבי משבר . מעבר לחלופה 1 'מדיניות משמרת' עם התייצבות המערכת.

יעדים חיצוניים

הגדרה: יעד חיצוני כל יעד שנקבע על פי שיקולים מחוץ למשק המים ושיש לו השפעה משמעותית על ניהול משק המים.

- **חלופה 1:** ' יעדים חיצוניים – כיעד ' - אימוץ מטרות חיצוניות חלק מיעדי רשות המים ברמה הלאומית וחלק מהשיקולים בקבלת החלטות.

יתרונות: שימור יעדי משק המים וצרכיו בעת קביעת היעד החיצוני עיי דרג מדיני.

חסרונות: סיבוך מערך קבלת ההחלטות, הסרת אחריות מגורמי החלטה חיצוניים, חוסר שקיפות בתמחור והתנהלות, הגברת המעורבות 'החיצונית' בניהול משק המים, פגיעה אפשרית ביעדים פנימיים.

סיכוי בינוני. סיכון בינוני, תלוי בכושר הניהול של רשות המים.

יעדים חיצוניים - המשך

- חלופה 2: 'אדישות ליעדים חיצוניים' - יעדים חיצוניים אינם חלק מיעדי משק המים.

יתרונות: התנהלות 'עצמאית' של משק המים. יתר שקיפות.

חסרונות: איבוד השליטה בתרומה האפשרית או בהשפעה שלילית של היעד החיצוני במנגנון שבו ייקבע.

סיכוי נמוך. סיכון בינוני.

המלצה: חלופה 1 - 'יעדים חיצוניים - כיעד'.

נושאים גיאופוליטיים

(עיקרון משנה ליעדים חיצוניים)

- **חלופה 1: 'שימור האינטרס' - בפני הדרג המדיני מוצגים המצבים הקיצוניים של פגיעה אפשרית במשק המים כתוצאה ממהלכים מסוימים. המטרה מזעור נזקים אפשריים למשק המים.**

יתרונות: הימנעות משיקולים זרים (פוליטיים וסובייקטיביים) בהצגת עמדות משק המים.

חסרונות: פחיתה במקצועיות, מובלים עיי מציאות ולא מובילים.

סיכוי בינוני. סיכון גבוה, (האם יש מישהו שינתח את הסוגיה באופן מיקצועי?)

- **חלופה 2: 'יצירת פלטפורמה להחלטות' - ניתוח טכני כלכלי של חלופות עם בעיות, פתרונות ומשמעויות, תוך העברת האחריות לשקלול מול סוגיות אחרות לדרג המדיני.**

יתרונות: מעמד מקצועי מול הדרג המדיני בסוגיה.

חסרונות: הכנסת דעות פוליטיות וסובייקטיביות לצורת הניתוח.

סיכוי גבוה. סיכון גבוה.

המלצה: חלופה 2 – 'יצירת פלטפורמה להחלטות'. הדגשת יתר של חלופה שמייצגת מדיניות 'שימור האינטרס'.

שימור החקלאות

(עיקרון משנה לאימוץ יעדים חיצוניים)

- **חלופה 1:** 'שימור החקלאות כיעד' - היקף החקלאות ופרישתה הינם יעד שווה ערך לשימור יעדים אחרים.

יתרונות: ניהול תחלופה בין סוגי מים שונים (קולחים / שפירים). הקולחים יסולקו בעלויות נמוכות יותר. שימור החקלאות כחלק מה'אוגר התפעולי' של משק המים.

חסרונות: הגברת מעורבות הסקטור החקלאי בניהול משק המים. הרחבת יעדי משק המים ביעדי החקלאות עלול לפגוע בהשגת היעדים הפנימיים. תלות בכושר תשלום של החקלאים.

סיכוי גבוה. סיכון בינוני.

- **חלופה 2:** 'החקלאות כצרכן מים' - גורסת מתן עדיפות לאינטרסים של משק המים כיעדים פנימיים, בעוד

שהחקלאות מסומנת כצרכן מים שכל שמצפים ממנו, להגדיר את צרכיו, והמים יסופקו במחיר, באמינות ובאיכות, בהתאם.

יתרונות: התנהלות 'עצמאית' של משק המים, מייתר את ההתחשבות בהשפעת מחיר המים על התמורה, מאפשר ניהול כלכלי של משק המים.

חסרונות: התעלמות מיעדים לאומיים בנושא החקלאות, התערבות ולחצים חיצוניים על משק המים אם אינו עצמאי (תקציב סגור).

סיכוי בינוני. סיכון בינוני.

המלצה: חלופה 2 – 'החקלאות כצרכן מים' - יחייב את הממשלה לתמוך בחקלאות באופן חיצוני למשק המים, ויאפשר למשק המים להיות עצמאי ביתר קלות.

טבע ונוף

(עיקרון משנה לאימוץ יעדים חיצוניים)

- חלופה 1: 'שימור הטבע והנוף כיעד' - משקל שווה לערכי הטבע למשקל יעדים אחרים של משק המים.

יתרונות: תרומה ליעד לאומי. לשימור הטבע השפעה חיובית על משק המים בהיבט הסביבתי ובהיבט של אמינות אספקה.

חסרונות: הגברת המעורבות 'החיצונית' בניהול משק המים. הרחבת יעדי משק המים ביעדי הטבע והנוף עלולה לפגוע בהשגת היעדים הפנימיים. מקור המימון לא ברור. לא ברור כמה מים הטבע צריך. סיכוי גבוה. סיכון בינוני.

- חלופה 2: 'הטבע כצרכן משני' - מתן עדיפות ליעדי משק המים. לטבע תוכר אמינות אספקה נמוכה. הטבע כצרכן אשר לו יסופקו מים במחיר, באמינות ובאיכות, בהתאם צרכיו שיוגדרו.

יתרונות: חיסכון בעלויות ישירות. מניעת התערבות חיצונית בניהול משק המים.

חסרונות: פגיעה בטבע.

סיכוי בינוני. סיכון בינוני שתלוי בהסדר התשלום עבור ההוצאות.

המלצה: חלופה 1 (דרושה עבודה לכימות צרכי הטבע).

הוגנות (שיקולים חברתיים)

(עיקרון משנה ליעדים חיצוניים)

- חלופה 1: 'הוגנות חברתית' – שאיפה לשיווין ברמת זמינות, איכות ומחיר בכל האזורים. מתן שוויון הזדמנויות לכל הגורמים המעורבים במשק המים.
יתרונות: מאפשר להסדיר ולהסביר ביתר קלות תיקון פערים קיימים.
חסרונות: יעילות נמוכה.
סיכוי גבוה. סיכון בינוני.
- חלופה 2: 'יעילות כלכלית' - שמירה על עיקרון אספקת מים לצרכן בזמינות, איכות ומחיר על פי הביקוש במגבלות האילוצים הקיימים.
יתרונות: הפעלת כללי שוק ויעילות בניהול משק המים.
חסרונות: פגיעה בערכים חברתיים של שוויון.
סיכוי נמוך. סיכון בינוני.

המלצה: חלופה 1 – 'הוגנות חברתית'.

תעשיית המים

עיקרון משנה לאימוץ יעדים חיצוניים

- **חלופה 1: 'התעשייה כיעד' - יעדי משק המים יותאמו ככל שניתן לצורך לפתח יכולת תעשייתית להגברת היצוא והחלפת מידע וטכנולוגיות.**

יתרונות: ניצול משותף של משק המים הישראלי והבינלאומי של הידע והיכולות שמציעה התעשייה בארץ. שימור מעמד בינלאומי מוביל בעולם. פיתוח כח האדם המקצועי בתוך ומחוץ לרשות. הטמעת לקחים מחו"ל בארץ.

חסרונות: סטייה אפשרית מיעדי משק המים. מגבלות תקציביות. סיכוי בינוני סיכון נמוך.

- **חלופה 2: 'התעשייה כצרכן' - רשות המים תתייחס לתעשייה כצרכן מים בלבד. פיתוח התעשייה יעשה ע"י משרד התמ"ס.**

יתרונות: צמצום הגופים העוסקים בנושא. יתרון תקציבי.

חסרונות: אי מימוש פוטנציאל גלום בשתי'פ (ידע, לקחים וכו'). תעשיית המים תינזק.

סיכוי גבוה סיכון גבוה אי הבנה של הפוטנציאל הטכנולוגי והיערכות לקויה לצרכים.

המלצה: חלופה 1- 'התעשייה כיעד'. בתאום עם משרד התמ"ס, האוצר ומשרד החוץ לחלוקת אחריות, משאבים וסמכויות.

רגולציה

פסיביות/אקטיביות

- **חלופה 1: 'רגולציה פסיבית' מינימום מעורבות של רשות המים בהתנהלות המערכות ובגופים המפוקחים בתכנון בביצוע ובתפעול.**

יתרונות: מירב יתרונות לשוק המים החופשי.

חסרונות: אובדן שליטה עקב רגולציה לקוייה. תרבות משמעת לקוייה

של ארגונים עסקיים. סיכוי גבוה לאי-יעילות כלכלית ולאי-שיוויון

חברתי. המדינה אינה יודעת לעשות זאת.

סיכוי בינוני. סיכון גבוה. עקב אי יכולת אמיתית לאכיפת מדיניות.

- **חלופה 2: 'רגולציה מתפתחת'- רגולציה אקטיבית למשך תקופת ההתנהלות הראשונה (מספר שנים), וככל שהמערכת 'תתבגר', יתקיים מעבר למסגרת הפסיבית המתוארת בחלופה הראשונה או קרוב לכך.**

יתרונות: מעבר זהיר משליטה לשוק עצמאי/חופשי.

חסרונות: תלות בלחצים חיצוניים בשלבי המעבר.

סיכוי גבוה. סיכון נמוך. עם הפעלת רגולציה דינמית על פי העניין.

רגולציה - המשך

● חלופה 3: 'רגולציה אקטיבית' - התערבות ישירה בפעולות הגופים המונחים.

יתרונות: הבטחת שליטה להשגת יעדי משק המים.

חסרונות: חוסר יעילות. יכולת מוגבלת לקבלת אחריות ולמימוש.

סיכוי בינוני. סיכון בינוני, קבלת יתר אחריות.

המלצה: חלופה 2 – 'רגולציה מתפתחת', על פי תוכנית פעולה מוסכמת מראש.

ניהול משק מים עצמאי

(עיקרון משנה לרגולציה – בדגש על ניהול רשות המים)

- חלופה 1: 'תקציב סגור' - כל ההכנסות (כולל סיוע ממשלתי מיועד) מועברות ישירות לקופה שבשליטת רשות המים ומקופה זו משולמות כל ההוצאות.

יתרונות: האחריות והסמכות תחת גג אחד.

חסרונות: מתחייבת נטילת אחריות.

סיכוי נמוך. סיכון בינוני. רשות המים תהיה אחראית על עוד נושא שאינה יודעת כעת לעשות היטב. האחריות עליה.

- חלופה 2: 'תקציב אוטונומי מבוקר' - ניהול תקציב במסגרת תקציבית מוגדרת ומבוקרת.

יתרונות: מימוש אחריות ע"י ניהול פנימי של התקציב.

חסרונות: תקציב מוגבל, התערבות האוצר, אין קשר בין הוצאות וגבייה.

סיכוי גבוה. סיכון בינוני. עקב תלות נמשכת באוצר.

ניהול משק מים עצמאי – המשך

(עיקרון משנה לרגולציה)

- חלופה 3: 'תקציב פתוח' - חלק אינטגרלי מתקציב המדינה (עסקים כרגיל).

יתרונות: יישום עקרונות ניהול תקציב המדינה.

חסרונות: צמצום האחריות והסמכות של רשות המים לניהול תקין של משק המים והביוב.

סיכוי בינוני. סיכון גבוה. עם כל השלילה בחוסר סמכות לצד מלוא האחריות.

המלצה: שלב ראשון חלופה 2 - ניהול תקציב אוטונומי מבוקר ובמידה שהרשות תפתח יכולת לעבור לחלופה 1 – 'תקציב סגור'. אוצר מתערב רק בכל הקשור ליעדים חיצוניים.

הפרטה במשק המים

(עיקרון משנה לרגולציה)

- **חלופה 1: 'הפרטה מלאה' - המדינה תיזום יציאתה ויציאת רשויות מקומיות מבעלות על מערכות המים. כל מערכות המים בבעלות ובנאמנות חברת מקורות יופרטו.**

יתרונות: יתרונות לשוק המים החופשי.

חסרונות: אובדן שליטה עקב רגולציה לקויה. סיכוי לאי-יעילות כלכלית ולא-שוויון חברתי.

סיכוי נמוך. סיכון גבוה להבטחת אחריות הרשות למים.

- **חלופה 2: 'שימור מערכות' - חברת מקורות תמשיך לנהל את המפא"ר. מערכות יצור המים (התפלה, סינון) וחלק ממערכות ההשבה והתאגידים יופרטו באופן חלקי\ מלא לפי רמת הצורך במעורבות ציבורית והגברת היעילות.**

יתרונות: שליטה מבוקרת וחלקית בהשגת יעדי משק המים.

חסרונות: מחד שימור המונופול ומאידך תלות ביעילות הרגולציה.

סיכוי בינוני. סיכון בינוני עם קיבוע מעורבות יתר מגורמים ממשלתיים וציבוריים.

המלצה: חלופה 2 - שימור מערכות. נדרש ניתוח נוסף לשיפור יחסי הגומלין בין השוק הפרטי ובין הרגולטור.

מדיניות תעריפים

(עיקרון משנה לרגולציה)

- **חלופה 1: 'תקציב מאוזן' - כשיעדי משק המים נשמרים, והתעריפים מכסים את העלויות. מאפשר חלוקת הנטל בין המגזרים.**

יתרונות: תואם מדיניות משק מים עצמאי. מאפשר מתן מענה לעדיפויות חברתיות ולשוויון וחלוקת הנטל.

חסרונות: קושי לעמוד ביעדים חיצוניים. אי יכולת העברת מחיר המים האמיתי לצרכנים.

סיכוי גבוה. סיכון נמוך.

- **חלופה 2: 'ניהול כלכלי' - עלות שולית בתעריפים.**

יתרונות: יישום כללי שוק משוכלל. התאמת פיתוח ליכולת התשלום.

חסרונות: פגיעה אפשרית בהשגת יעדים חיצוניים ללא התערבות חיצונית.

סיכוי נמוך. סיכון גבוה, יצירת עודפי הכנסות.

המלצה: לאמץ חלופה 1 – 'תקציב מאוזן' (מושפע במידה רבה מהחלטה ביחס לאימוץ יעדים חיצוניים).

ניהול הביקוש/ההיצע

(עיקרון משנה לרגולציה)

- **חלופה 1:** 'ניהול היצע' - לנהל את הצריכה מאוד בעייתי (וגם קשיחה ברובה) את ההיצע קל יותר לנהל ולכן ניהול הצריכה יהיה שולי כאמצעי עזר.
יתרונות: מבטיח השגתם של יעדי משק המים, מייתר מערכות אכיפה ופיקוח.
חסרונות: קושי בהצדקת תוכניות פיתוח, חוסר יעילות, מחייב מערכת בקרה ואכיפה. אי סנכרון עם מדיניות בינלאומית בנושא.
סיכוי בינוני. סיכון בינוני.
- **חלופה 2:** 'ניהול הביקוש' - משק המים יסתמך על ניהול הצריכה גם בעת משבר וגם כחלק מתכנון משק המים (מחירים, מכסות וכו').
יתרונות: יעילות מרבית אם מצליח.
חסרונות: לא בטוח שיצליח. מותנה בהשקעת משאבים גדולים בניטור ומדידה ואכיפה. מחייב מערכת בקרה ואכיפה.
סיכוי בינוני. סיכון בינוני

ניהול הביקוש/ההיצע - המשך

- חלופה 3: 'ניהול היצע לצד ניהול הביקוש' – ניהולם במקביל.

יתרונות: ממקסם את יתרונות שתי החלופות.

חסרונות: תוספת עלויות, מחייב מערכת בקרה ואכיפה והיערכות מתאימה.

סיכוי בינוני. סיכון נמוך.

המלצה: לאמץ חלופה 3 – 'ניהול היצע לצד ניהול הביקוש'

ניהול הביצוע (עקרון מישנה לרגולציה)

- **חלופה 1:** 'ניהול ביצוע' - הקמת פרויקטים תוך הפעלת שיקולים עסקיים, לאחר השלמתם מסירתם או הפרטתם לגוף מונחה על פי רגולציה קיימת\ עתידית.
יתרונות: קביעת סדרי עדיפויות בפיתוח, הגברת מעורבות גופים פרטיים. תמיד ניתן להעביר ביצוע לגוף חיצוני.
חסרונות: חוסר יעילות בניהול פרויקטים. די מותנה בתקציב עצמאי. סיכוי נמוך. סיכון גבוה. יכולת מוגבלת ברשות ו\ או ממשלה.

- **חלופה 2:** 'פיקוח עליון' (עסקים כרגיל) – גופים עסקיים יבצעו והרשות תפקח.
יתרונות: אפשרי, דורש פחות משאבים מצד הרשות.
חסרונות: השגה חלקית של יעדים, שליטה חלקית בפיתוח משק המים קושי ברגולציה של הפיקוח.
סיכוי גבוה. סיכון בינוני. להבטחת מדיניות הרשות.

המלצה: החלופה שתיבחר תותאם למדיניות אקטיבית (חלופה 1) או פסיבית (חלופה 2).

מבנה משק המים

- **חלופה 1: 'מבנה מרוכז' (עסקים כרגיל) – ריכוז בניהול רשות המים. מיעוט האצלת סמכויות לניהול אזורי.**

יתרונות: הבטחת שליטה, תאום מקסימאלי, חיסכון בעלויות.

חסרונות: הנצחת המונופול. שותפות מוגבלת למגזר עסקי.

סיכוי גבוה. סיכון בינוני כאשר קיים 'מונופול' במשק מודרני.

- **חלופה 2: 'מבנה מבוזר' - מבוסס על מערכות אזוריות אוטונומיות עם גורם מרכזי כמו רשות המים שמבטיח תאום וגיבוי בין המערכות השונות.**

יתרונות: התאמה מרבית של משק המים והביוב לצרכי האזור.

חסרונות: ניהול ארצי משולב בבעיה. חוסר שיווין חברתי. קושי בתאום.

סיכוי נמוך. סיכון גבוה להבטחת אחריות הרשות ויכולת מקומית. כמו כן התנגדות ברורה של מקורות.

מבנה משק המים - המשך

- חלופה 3: 'מבנה משולב' כאשר הריכוז מתקיים רק בניהול מרכזי של השדרה המוסתת (המפא"ר), בעוד המערכות האזוריות והמקומיות פועלות באוטונומיה המפוקחת באמצעות רגולאטור וכלים שלרשותו.

יתרונות: הבטחת שליטה מבוקרת (חלקית) להשגת יעדי משק

המים. מתן מענה לצרכים המקומיים והאזוריים.

חסרונות: מבנה מורכב וקשה ליישום. אין יכולת מקצועית

במערכות אזוריות

סיכוי בינוני. סיכון בינוני.

המלצה: חלופה 1 'מבנה מרוכז' (עסקים כרגיל).

יעילות השימוש במים

- **חלופה 1: 'חיסכון במים' - נקיטת אמצעים החל בחינוך, דרך הסברה וסיוע תוך יצירת מרכיב קבוע בצמצום הביקוש למים ללא תלות במצבו.**

יתרונות: במידה ומצלית, צמצום היקפי פיתוח מקורות מים חדשים,

קלות יתר בהשגת משאבי פיתוח, תמיכה ציבורית.

חסרונות: הסתמכות על מקור מים בספק. תוספת משאבים ארגונים לצורך זה.

סיכוי בינוני סיכון בינוני, ספק באפקטיביות בתרבות הישראלית.

- **חלופה 2. 'חיסכון במים במשבר' – בעיתות משבר יינקטו אמצעים לצמצום הביקוש עד יעבור זעם.**

יתרונות: הפעלת כללי שוק כלכליים בביקוש למים.

חסרונות: פגיעה בעקרונות בר-קיימא.

סיכוי גבוה. סיכון נמוך.

המלצה: חלופה 1 – 'חיסכון במים'.

זמינות ואמינות

- **חלופה 1: 'זמינות ואמינות מכסימלית' - פיתוח וניהול מערכות המים עבור כל הצרכים והמגזרים להבטחת זמינות ואמינות בכל מצב עתידי, כולל מצבי קיצון.**

יתרונות: המערכת גמישה לשינויים בלתי צפויים מראש.

חסרונות: פתרונות יקרים. לא תמיד תועלות ניתנות להערכה כלכלית.

סיכוי נמוך. סיכון גבוה.

- **חלופה 2: 'זמינות ואמינות כלכלית' ניתוחי עלות-תועלת להצדקת פיתוח.**

יתרונות: ניהול יעיל של המערכות. הכוונת הפיתוח והתפעול על פי

עדיפויות מוכוונות תועלת. הורדת עלויות.

חסרונות: אי שוויון בין מגזרים ובתוך עצמם. תלות רבה בניתוחים

כלכליים שיעוררו ויכוחים.

סיכוי גבוה. סיכון גבוה. קושי מסוים בקבלת החלטות מחוסר נתונים.

זמינות ואמינות

- **חלופה 3: 'עסקים כרגיל' - הצרכים ואספקתם מסופקים במלואם, בכל מגזר ובכל איזור, על פי מצב משק המים. אין מדיניות מוגדרת.**

יתרונות: שימור היחסים ההיסטוריים. מתן עדיפות לערכים חברתיים של שיווין.
חסרונות: יעילות נמוכה, ביקורת על העדר עקביות.
סיכוי בינוני. **סיכון בינוני.** חוסר שליטה.

- **חלופה 4: 'אמינות כמדיניות' - אמינות אספקה אינה ניתנת לניתוח כלכלי. רמתה תיקבע בכל מגזר ובכל אזור, על פי מדיניות מוגדרת בלתי תלויה במצב.**

יתרונות: יכולת ביטוי של יעדים חיצוניים, יציבות בניהול משק המים.
חסרונות: אי שיווין.
סיכוי: גבוה **סיכון:** במקרה של טעות במדיניות, עלויות תיקון גבוהות.

המלצה: חלופה 4 – אמינות כמדיניות.

סיכום והמלצות

:

הגדרת המדיניות והמלצות	עקרון מישנה סוגיה	עקרון מדיניות	מ'ס
עסקים כרגילי - בכל מקום שישנו ספק סביר לנזק או חוסר איזון לא תבוצע מדיניות של פתוח \ ניצול המשאבים. יבוצע מעבר הדרגתי ל 'מדיניות משמרת' - (אי ביצוע פעולה כל עוד יש חשש לנזק) עם התייצבות משק המים.		פיתוח בר קיימא	1
'אמינות כמדיניות' - אמינות תיקבע כמדיניות לכל מגזר ולכל אזור באופן שאינה תלויה במצב משק המים.		זמינות ואמינות	2
'יעדים חיצוניים כיעד' - יעדים חיצוניים יעד של רשות המים (משקל שווה?)		יעדים חיצוניים	3
'יצירת פלטפורמה לקבלת החלטות' - ניתוח טכני כלכלי של חלופות עם בעיות, פתרונות ומשמעויות, תוך העברת האחריות לשקלול מול סוגיות אחרות לדרג המדיני.	נושאים גיאופוליטיים	יעדים חיצוניים	4
'שימור החקלאות כיעד' - היקף החקלאות ופרישתה הינם יעד שווה ערך לשימור יעדים אחרים.	שימור החקלאות	יעדים חיצוניים	5
'שימור הטבע והנוף כיעד' - משקל שווה לערכי הטבע למשקל יעדים אחרים של משק המים.	טבע ונוף	יעדים חיצוניים	6
שאיפה לשיווין ברמת זמינות, איכות ומחיר בכל האזורים. מתן שוויון הזדמנויות לכל הגורמים המעורבים במשק המים.	שוויון חברתי	יעדים חיצוניים	7
'התעשייה כיעד' - בתאום עם משרד התמיס, האוצר ומשרד החוץ לחלוקת סמכויות.	תעשיית המים	יעדים חיצוניים	8

מ'ס	עקרון מדיניות	עקרון מישנה סוגיה	הגדרת המדיניות
9	רגולציה	אקטיבו פסיבי	'רגולציה מתפתחת' - רגולציה אקטיבית למשך תקופת ההתנהלות הראשונה (מספר שנים), וככל שהמערכת 'תתבגר', יתקיים מעבר למסגרת הפסיבית המתוארת בחלופה הראשונה.
10	רגולציה	ניהול משק עצמאי	שלב ראשון חלופה 2- 'ניהול תקציב אוטונומי מבוקר' ובמידה שהרשות תפתח יכולת מתאימה לעבור לניהול 'תקציב סגור' בו האוצר מתערב רק בכל הקשור ליעדים חיצוניים.
11	רגולציה	הפרטה	שימור מערכות' - חברת מקורות תמשיך לנהל את המפא"ר. מערכות יצור המים (התפלה, סינון) וחלק ממערכות ההשבה והתאגידים יופרטו באופן חלקי מלא לפי רמת הצורך במעורבות ציבורית והגברת היעילות.
12	רגולציה	מדיניות תעריפים	'תקציב מאוזן' מותנה באימוץ יעדים חיצוניים אחרת מוצע חלופה 'ניהול כלכלי'
13	רגולציה	ניהול הביקוש/ ההיצע	'ניהול משולב' – ניהול הביקוש לצד ניהול ההיצע באופן משולב משקל שווה ביניהם.
14	רגולציה	ניהול הביצוע	המלצה : החלופה שתיבחר תותאם למדיניות אקטיבית (חלופה 1) או פסיבית (חלופה 2).
15	יעילות שימוש		'חיסכון במים' - נקיטת אמצעים החל בחינוך, דרך הסברה וסיוע תוך יצירת מרכיב קבוע בצמצום הביקוש למים ללא תלות במצבו.
16	מבנה		'מבנה מרוכז' – ניהול מרכזי של רשות המים, מיעוט האצלת סמכויות.